

M. BĂLTESCU ȘI E. POENARU, „FILE DIN ACTIVITATEA ȘI LUPȚA COMUNIȘTILOR BRAȘOVENI”, 1971

Ne-am propus să recenzăm această carte deoarece dă la iveală un număr impresionant de documente, în mare parte inedite, referitoare la lupta forțelor revoluționare din țara noastră pentru socialism și libertate. În același timp, lucrarea oferă și o temeinică interpretare a datelor de arhivă. Aceasta înseamnă că autorii au depășit simpla descriere și că cercetarea documentelor din vechile rafturi e însoțită și de un serios comentariu teoretic-ideologic. Așa cum observă prefațatorul volumului, profesorul universitar dr. Aron Petric, autorii s-au condus după criterii metodologice ferme, legând lupta clasei muncitoare de dezvoltarea economică și politică a țării, de activitatea tuturor forțelor revoluționare și progresiste. O altă calitate a lucrării o constituie stilul literar viu, scriitura accesibilă.

Deși e consacrată luptei comuniștilor brașoveni, cartea de care ne ocupăm acordă în mod firesc largi spații mișcării revoluționare din întreaga țară. În această ordine de idei, dorim să ne oprim în special la capitolul „Simbol al eroismului și eticii comuniste”, în care M. Băltescu și E. Poenaru comentează procesul celor 25 de comuniști din

județele Dimbovița și Prahova, care a avut loc la Brașov în anul 1936 și în cadrul căruia s-a detașat figura plină de dirzenie, fermitate revoluționară și spirit de solidaritate comunistă a unui tânăr de 19 ani, considerat încă de pe atunci ca vechi și bun propagandist comunist, — cel care astăzi este conducătorul partidului nostru, cel mai iubit fiu al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Despre comportarea sa în proces, pe drept cuvânt considerată de autori ca exemplu și model de curaj revoluționar și etică comunistă, stau mărturie o serie de documente, dintre care unele sînt expuse în fotocopii.

Activitatea revoluționară a comuniștilor brașoveni e bogat reprezentată. Numeroase nume de militanți de frunte, unele mai puțin cunoscute de generațiile tinere, revin mereu în mai toate documentele. Faptele lor, caracterizate prin eroism și jertfă, constituie în aceste zile de efort susținut pentru construirea societății socialiste multilateral dezvoltată și pentru înfăptuirea programului de educație în spiritul eticii comuniste revoluționare, un îndreptar prețios.

Aurel BRUMARU

STUDII ȘI MATERIALE DE MUZEOGRAFIE ȘI ISTORIE MILITARĂ, 2—3/1969—1970, București, 1970, 384 p.

Volumul 2—3/1969—1970 de „Studii și materiale de muzeografie și istorie militară”, editat de Muzeul militar central, cuprinzînd materiale de istorie, artă militară, și muzeografie, la care se adaugă o rubrică de recenzii, merită întreaga atenție a cercetătorilor, deoarece consemnează în paginile sale probleme importante ale istoriei țării, tratate mai ales sub aspectul lor istorico-militar.

Menționăm articolul datorat lui Octavian Topopu *O așezare fortificată și arme din epoca La Tène descoperite în Oltenia*, autorul făcînd cunoscute „rezultatele parțiale ale unor cercetări arheologice de suprafață efectuate cu ocazia unor periegeze întreprinse în ultimul timp în județele Dolj și Olt”.

Deosebit interes prezintă studiul semnat de prof. D. Tudor, Gh. Poenaru Bordea și Cristian M. Vlădescu — *Arutela I—II. Rezultatele primelor campanii de săpături arheologice (1967—1968) în castrul roman din Poiana Bivolari (orașul Călimănești)*, studiu în care autorii, prezentînd vechile investigații începute încă la sfîrșitul secolului trecut și continuate în 1944 de către D. Tudor, stabilesc, pe baza cercetărilor întreprinse în 1967—1968, perioada în care a fost construit castrul Arutela și pun în circuitul științific importante urme materiale.

Un număr de patru lucrări tratează interesante subiecte de istorie feudală. Astfel în articolul *Fortificațiile din pămînt și din lemn pe teritoriul țărilor române în evul mediu*, semnat de Lucian Chițescu, autorul, pe baza unei vaste documen-

tări, încearcă să ofere o viziune de ansamblu asupra sistemului de fortificații existent în țărilor române începînd cu sec. al VI-lea pînă în sec. al XIV-lea cînd „*autoritatea centrală intervine cu hotărîre în lucrările de apărare, organizînd construirea unor puternice cetăți din piatră și dezvoltînd pe o treaptă superioară străvechea tradiție locală a fortificațiilor din lemn și din pămînt*”.

Puterea militară a Moldovei în a doua jumătate a secolului al XV-lea se intitulează materialul datorat lui Manole Neagoe, valoros și de mare utilitate astăzi, cînd în numeroase lucrări de specialitate care tratează problema artei militare și a armatelor medievale „*nu se amintește nimic despre luptele lui Ștefan cel Mare*” sau „*cînd sînt citate surse românești totul e pus sub semnul îndoielii*”. Analizînd organizarea militară a Moldovei și comparînd-o cu aceea a statelor feudale din Europa Occidentală, arătînd însemnătatea armatei moldovene autorul conchide: „*Din punctul de vedere al artei militare, în afara bătăliei pentru apărarea Belgradului din 1456, luptele duse de Ștefan cel Mare sînt pe plan european dintre cele mai importante, dacă nu cele mai importante, atît ca amploare, cît și ca elemente de tactică și strategie, care se desprind din analiza lor*”.

În continuare urmează articolul *Cetatea Giurgiului*, scris cu competență de către Paul I. Cernovodeanu, și un material despre particularitățile armurilor și ale armelor de aruncare la distanță: arcul și arbaleta — *Încercări asupra periodizării și tipologiei armelor medievale occidentale — sec.*